

Sygn. akt: III U 514/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 stycznia 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. do SO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 stycznia 2015r. w O.

sprawy z odwołania M. C. (1)

przy udziale ubezpieczonej A. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania M. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 16.04.2014r. **nr (...)znak (...)**

orzeka:

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 16.04.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. stwierdził, że A. C. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą u płatnika składek Usługi (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 1.08.2013r.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył M. C. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika podnosząc, że współpraca A. C. (1) w ramach działalności gospodarczej męża od dnia 01.08.2013r. nosiła wszelkie znamiona współpracy w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że A. C. (1) jako współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą u płatnika składek Usługi (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 1.08.2013r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że z ustaleń dokonanych w wyniku kontroli ZUS wynika, że współpraca A. C. (1) z mężem M. C. (1) prowadzącym działalność gospodarczą nie nosiła znamion współpracy, w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. C. (1) od 8.02.2010r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą – pod firmą (...). Przedmiotem działalności w okresie od lutego 2010r. do marca 2012r. było świadczenie usług transportowych towarów, natomiast od 14.03.2012r. M. C. (1) rozszerzył wykonywaną działalność o usługi budowlane, które świadczył na terenie Niemiec. Tam, sam wykonywał prace polegające głównie na murowaniu, obkładaniu ścian domów ceglami klinkierowymi. Pracował jako podwykonawca firmy (...). A. C. (1) jest żoną M. C. (1). W lipcu 2013r. przyjechała ona do ubezpieczonego do Niemiec, gdzie przebywała do listopada 2013r. Od 1 sierpnia 2013r. M. C. (1) zgłosił żonę do ubezpieczeń jako osobę współpracującą z podstawą wymiaru składek 3,500zł. A. C. (1) wykonywała takie czynności jak: dostarczanie dokumentacji – faktur i rachunków – do biura rachunkowego prowadzącego obsługę finansową firmy, kontaktowała się drogą elektroniczną lub telefoniczną z biurem rachunkowym w W.. Od 7.11.2013r. w związku z ciążą była niezdolna do pracy i z tego tytułu wystąpiła do ZUS o wypłatę zasiłku chorobowy z ubezpieczenia chorobowego. Małżonkowie od zawarcia związku małżeńskiego w dniu 25.09.2010r., prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Wspólnie wynajmowali mieszkanie w O. przy ul. (...), następnie przy ul. (...). W okresie od sierpnia 2013r. do listopada 2013r. mieszkali wspólnie w wynajmowanym mieszkaniu w Niemczech. A. C. (1) nie miała żadnego doświadczenia w branży budowlanej. Dotychczas jej doświadczeniem zawodowym był staż w Banku w T.. M. C. (1) nie udzielił A. C. (1) pełnomocnictwa do reprezentowania jego jako przedsiębiorcy na zewnątrz.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy A. C. (1) współpracowała z mężem przy prowadzeniu działalności gospodarczej oraz ocena charakteru tej współpracy w aspekcie kryteriów określonych w art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że cechami konstytutywnymi pojęcia „współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej”, o której mowa w art. 8 ust. 1 wyżej cyt. ustawy są występujące łącznie: - istotny ciężar gatunkowy działań współpracownika, które nie mogą mieć charakteru wtórnego, bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej, stabilność i zorganizowanie oraz znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót (vide np. wyrok Sądu Najwyższego z 06.01.2009r., II UK 134/08 i wyrok z 23.04.2010r., II UK 315/09). Biorąc pod uwagę powyższe wskazać należy, że nie w każdej sytuacji podejmowania czynności przez małżonka osoby prowadzącej działalność gospodarczą na rzecz małżonka-przedsiębiorcy dla celów prowadzonej przez niego działalności można uznać, że czynności te mają charakter współpracy przy prowadzeniu tej działalności, wymagającej objęciem obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Wskazać również należy, że podjęcie współpracy przez kobietę w ciąży przy prowadzeniu działalności gospodarczej, nawet w sytuacji gdyby głównym motywem jest uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczeń społecznych nie jest sprzeczne z prawem, pod warunkiem jednak, że współpraca ta jest faktycznie wykonywana. Jak wskazano wyżej, osoba współpracująca musi mieć istotny wpływ na działalność przedsiębiorstwa, jej współpraca musi być znacząca i stała w sensie stabilności ekonomiczno-zawodowej. Czynności współpracującego winny być przy tym nie dorywcze, podejmowane ad hoc, w zależności od potrzeb, ale zorganizowane i odznaczające się ciągłością. Uznanie podjętych czynności za współpracę uwarunkowane jest także charakteryzowaniem się ich takimi cechami, jak: systematyczność, stabilność i zorganizowanie.

Mając powyższe na uwadze Sąd dokonał oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i uznał, że pomoc, którą A. C. (1) świadczyła na rzecz firmy męża, nie miała charakteru systematyczności, stabilności i zorganizowania. Były to jedynie czynności podejmowane w ramach typowej pomocy małżeńskiej.

W tym miejscu wskazać należy, że Sąd przesłuchał jedynie informacyjnie A. C. (1). Profesjonalny pełnomocnik odwołującego stanowczo cofnął bowiem na rozprawie w dniu 02.01.2015r. wniosek o przesłuchanie odwołującego w charakterze strony. Cofnął również wcześniej składane wnioski o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków R. M. i D. S. (vide k. 48v). Z kolei wnioskowany w odwołaniu świadek A. C. (2), będący bratem odwołującego, oświadczył, że chce skorzystać z przysługującego mu prawa do odmowy składania zeznań. Sądowi nie udało się również przeprowadzić dowodu z zeznań świadka M. T. (1), gdyż kierowane do niego wezwania wracały z adnotacjami, że przesyłka była awizowana i nie podjęta w terminie. Ponadto z oświadczeń pełnomocnika odwołującego wynikało, że świadek pracuje w Niemczech. Ponadto z oświadczeń pełnomocnika odwołującego wynikało, że świadek pomimo, że został telefonicznie powiadomiony o terminie rozprawy nie stawi się na nią. Wskazując na powyższe pełnomocnik decyzję w zakresie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka pozostawił do uznania Sądu. Sąd w trybie art. 217 § 3 k.p.c. pominął dowód zeznań powyższego świadka, skoro nie odbierał on kierowanej do niego korespondencji, a dodatkowo z informacji uzyskanych od pełnomocnika odwołującego wynikało, że przebywa on na stałe w Niemczech i nie stawi się rozprawie. Na marginesie nadmienić należy, że po wydaniu przez Sąd postanowienia w trybie art. 217 § 3 k.p.c. pełnomocnik odwołującego nie złożył w tym zakresie zastrzeżeń stosownie do treści art. 162 k.p.c.

W takim stanie rzeczy Sąd rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy wydał w oparciu o dowody zgromadzone w toku postępowania przed organem rentowym oraz zawnioskowane przez pełnomocnika odwołującego w toku postępowania sądowego, nie widząc potrzeby działania w tym zakresie z urzędu.

Zarówno M. C. (1) w toku postępowania wyjaśniającego przed ZUS, jak też A. C. (1) w swoich informacyjnych wyjaśnieniach złożonych na rozprawie nie kwestionowali, że A. C. (1) nigdy fizycznie nie pomagała mężowi w pracach budowlanych w Niemczech. Jej pomoc przy prowadzeniu działalności gospodarczej prowadzonej przez męża miała polegać na kontaktowaniu się z biurem rachunkowym, opłacaniem składek w ZUS i płatności w Urzędzie Skarbowym. A. C. (1) utrzymywała też, że jeździła po hurtowniach, sprawdzała ceny, a po niektóre materiały, takie jak kielnie, tacki, młotki, przyjeżdżała do Polski. Na rozprawie utrzymywała również, że na jej miejsce nikt nie został przyjęty. Przyznała też, że w czasie kiedy wyjechała do męża do Niemiec była już w ciąży.

Świadek M. M. potwierdziła, że prowadzi obsługę księgową firmy odwołującego. Zeznała, że początkowo z jej biurem kontaktował się odwołujący, a po zgłoszeniu jako osoby współpracującej jego żony tj. od sierpnia do listopada z biurem kontaktowała się jego żona. Były to kontakty osobiste, telefoniczne bądź mailowe.

Świadek M. C. (2) – brat odwołującego potwierdził z kolei, że M. C. (1) pracował, podobnie jak on, w Niemczech przy wykonywaniu elewacji klinkierowych, układał cegłę elewacyjną. Dodał, że z reguły prace te wykonywali z materiałów dostarczonych im przez inwestora. Czasami musieli dokupić jedynie silikon, taśmę czy folię. Świadek zeznał, że A. C. (1) rzeczywiście przebywała wraz ze swoim mężem w Niemczech od lata zeszłego roku. Pomagała przy pracach biurowych i przy dostarczaniu akcesoriów budowlanych, jeżeli czegoś zabrakło, pomagała przy pracach porządkowych. Świadek przyznał, że A. C. (1) nie przebywała codziennie na budowach. Stwierdził, że pomimo, iż zamieszkiwali razem nie wiedział, że bratowa jest w ciąży.

Oceniając zeznania powyższych świadków Sąd uznał, że na danie wiary zasługują w pełni zeznania M. M.. Są one zdaniem Sądu szczerze i przekonujące. Z ostrożnością Sąd podszedł natomiast do zeznań świadka M. C. (2). Jest on bratem odwołującego, stąd wyraźnie starał się on złożyć zeznania korzystne dla brata i bratowej. Oprócz ogólnikowych stwierdzeń, że bratowa zajmowała się sprawami biurowymi i dostarczaniem akcesoriów na budowy, świadek nie umiał wyjaśnić na czym tak naprawdę polegała jej współpraca z mężem w prowadzeniu przez niego działalności gospodarczej.

W przekonaniu Sądu przeprowadzone w sprawie dowody nie potwierdziły, by współpraca A. C. (1) z mężem M. C. (1) prowadzącym działalność gospodarczą nosiła znamiona współpracy, w rozumieniu cyt. wyżej art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Za taką współpracę niewątpliwie nie może być uznane dostarczanie przez A. C. (1) do biura rachunkowego dokumentów księgowych, czy kilkakrotne kontaktowanie się z biurem telefonicznie bądź mailowo. Powyższe może być traktowane co najwyżej jako zwyczajowa pomoc małżeńska. Podkreślić też należy, że rodzaj działalności prowadzonej przez M. C. (1) w spornym okresie tj. wykonywanie elewacji z płytek klinkierowych generował niewielką ilość dokumentacji. Wskazać też należy, że M. C. (1) sam przyznał, że w spornym okresie był podwykonawcą firmy (...), zatem ciężar załatwienia wszystkich kwestii formalnych związanych z zawieraniem umów z inwestorami spoczywał na tej firmie. Z wyciągu z książki przychodów wynika, że w okresie od 1.08.2013r. do 30.11.2013r. przychód w poszczególnych miesiącach pochodził wyłącznie z prac świadczonych właśnie dla (...) a rachunki wystawiał osobiście M. C. (1) (k. 165-171 akt ZUS). W takim stanie rzeczy za wątpliwe należy uznać twierdzenia odwołującego, jakoby jego żona dodatkowo zajmowała się pozyskiwaniem nowych klientów i kontaktami z nimi. W tym przedmiocie nie został przedstawiony żaden dowód, który mógłby potwierdzać powyższe. Mało prawdopodobnym wydaje się też, zdaniem Sądu, by A. C. (1) dokonywała zakupów drobnych narzędzi w Polsce. Jak wskazał świadek M. C. (2) w spornym okresie zarówno on, jak i M. C. (1) wykonywali z reguły elewacje z materiałów inwestora. Ponadto mało prawdopodobnym wydaje się by zakup drobnych narzędzi w Polsce był bardziej opłacalny, zważywszy na konieczność poniesienia kosztów związanych z przejazdem do Polski.

Uzasadnieniem dla zasadności odwołania nie może być też zdaniem Sądu fakt zatrudnienia od 24.04.2014r. przez M. C. (1) pracownika z dniem 24.04.2014r. (a więc już po wydaniu zaskarżonej w przedmiotowym postępowaniu decyzji). M. T. (2), jak wynika z umowy o pracę został zatrudniony na stanowisko pracownika ogólnobudowlanego. Nie przejął więc obowiązków A. C. (1). Ponadto, jak wynika z zeznań świadka M. C. (2) pracownik ten zajmował się wykonywaniem elewacji klinkierowych. Na marginesie wskazać też należy, że z dniem 31.07.2014r. odwołujący, choć deklarował wcześniej, że rozwija swoją działalność w Niemczech złożył wniosek o wykreślenie wpisu z (...) i zatrudnił się w Niemczech na podstawie umowy o pracę.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności Sąd doszedł do przekonania, że odwołujący, reprezentowany w przedmiotowym postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika, w żaden sposób nie wykazał, by współpraca A. C. (1) z nim nosiła znamiona współpracy, w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Jak wskazano wyżej z ustaleń poczynionych przez Sąd w przedmiotowym postępowaniu wynika, że czynności, jakie odwołująca wykonywała miały charakter incydentalny, pomocniczy i niewątpliwie nie miały takiego wymiaru ekonomicznego i organizacyjnego, który uprawniałby do postawienia tezy, że był to istotny dla działalności gospodarczej ciężar gatunkowy działań pozostających w bezpośrednim związku z przedmiotem działalności gospodarczej prowadzonej przez M. C. (1).

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na mocy art. 477¹⁴ §1 k.p.c.